

Kommunale påbud skal afløse frivillige aftaler om brug af sprøjtemidler ved drikkevandsboringer

Regeringen har varslet en lovændring, der skal pålægge kommunerne at udstede påbud mod brug af sprøjtemidler i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO), hvor det ikke har været muligt at indgå en frivillig aftale med lodsejeren. Den varslede lovændring må forventes at indebære en del arbejde i de kommuner, hvor de frivillige aftaler endnu ikke er i hus.

Indsatsen med at indgå frivillige aftaler mellem vandforsyningerne og private lodsejere om beskyttelse i BNBO går ikke som forventet. Regeringen har derfor iværksat en akutplan for BNBO og varslet en ændring af miljøbeskyttelsesloven.

Oprindeligt var det hensigten, at der - hvis kommunerne ikke kom i mål med beskyttelsen af BNBO inden udgangen af 2022 - skulle indføres et nationalt forbud mod sprøjtning i BNBO. Nu ser det ud til, at et nationalt forbud bliver udskiftet med en pligt for kommunerne til at udstede påbud på baggrund af en konkret risikovurdering.

Den eksisterende mulighed for påbud

Selvom beskyttelsen af BNBO i videst muligt omfang skal ske gennem frivillige aftaler, kan kommunerne allerede i dag meddele påbud om forbud mod brug af sprøjtemidler i BNBO.

Et påbud kan meddeles med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 24, stk. 1, for at undgå fare for forurening af anlæg til indvinding af grundvand. Ifølge Miljøstyrelsens vejledning om BNBO bør muligheden for at indgå frivillige aftaler undersøges, inden kommunen iværksætter påbud efter § 24.

Påbud kan også meddeles med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 26a, for

så vidt angår forurening med nitrat eller pesticider. Her er det dog en betingelse, at der er vedtaget en indsatsplan efter vandforsyningslovens §§ 13 eller 13a, og at der har været forsøg på at indgå en frivillig aftale.

Påbud efter miljøbeskyttelseslovens §§ 24 og 26a skal gennemføres mod fuld erstatning til lodsejeren.

Den varslede model

Ifølge Miljøministeriet skal den nye model følge de eksisterende regler i miljøbeskyttelseslovens §§ 24 og 26a.

Ministeriet har oplyst, at kommunerne vil blive forpligtet til at foretage en risikovurdering af BNBO. Hvis risikovurderingen tilsiger, at en beskyttelsesindsat er nødvendig, vil kommunen være forpligtet til meddele påbud om sprøjttestop, senest 6 måneder efter risikovurderingen er foretaget, hvis der ikke er indgået en frivillig aftale mellem vandforsyningen og lodsejeren om sprøjttestop på arealerne inden da.

Fuld erstatning

Hvis kommunen meddeler et påbud efter den varslede model, skal lodsejeren fortsat have fuld erstatning for sit økonomiske tab. Det er kommunen, som skal foretage en konkret vurdering af lodsejeren forventede driftstab som følge af påbuddet.

Miljøministeriet lægger op til, at erstatningen skal kunne prøves ved taksationsmyndighederne og gives på ekspropriationslignende vilkår.

Frivillige aftaler frem til lovændringen

Ifølge Miljøministeriet skal lovforslaget fremsættes i den kommende Folketingsamling (Februar II) og forventes at træde i kraft 1. juli 2024.

Det er ministeriets hensigt, at indsatsen med at indgå frivillige aftaler skal fortsætte frem til lovændringen.

Henriette Soja
Partner, advokat
hso@horten.dk

Marie Bockhahn
Specialistadvokat
mhb@horten.dk

Karen Sofie Gehl Hove
Advokatfuldmægtig
ksh@horten.dk